

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

В. І. ТАНЦЮРА
О. О. ПЕРЕСАДА

ІСТОРІЯ СЛОБІДСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Харків – 2016

УДК 94(477.52/.54)(075.8)
ББК 63.3(4УКР-4ХАР)я73
Т 18

Рецензенти:

Д. М. Чорний – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри українознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

В. І. Семененко – професор кафедри українознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Р. Г. Руденко – доктор історичних наук, професор Харківського національного економічного університету.

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 1/11-20644 від 26.12.2014 р.)*

Танцюра В. І.

Т 18 Історія Слобідської України : навчальний посібник /
В. І. Танцюра, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна,
2016. – 304 с.

ISBN 978-966-285-220-2

Навчальний посібник допомагає організувати самостійне опрацювання обов'язкового курсу «Історія Слобідської України», розробленого згідно з кредитною системою навчання. Видання знайомить з історією й особливостями найважливіших соціально-політичних процесів на Слобожанщині від найдавніших часів і до сучасності.

Посібник розрахований на студентів денної, заочної та дистанційної форми навчання, а також усіх тих, хто цікавиться історією України.

УДК 94(477.52/.54)(075.8)

ББК 63.3(4УКР-4ХАР)я73

ISBN 978-966-285-220-2

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2016

© Танцюра В. І., Пересада О. О., 2016

© Будник О. В., макет обкладинки, 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
I. ЛЕКЦІЙНА ЧАСТИНА КУРСУ.....	6
Розділ 1. Слобідська Україна від давнини до середини XIX ст.	6
Тема 1. Вступ. Територія Слобожанщини у стародавні часи.....	6
<i>Лекція 1. Предмет і основні завдання курсу «Історія Слобідської України». Заселення Слобідської України в давні часи.....</i>	6
Тема 2. Слобідська Україна в XIV – середині XVIII ст.	33
<i>Лекція 2. Військово-стратегічне значення краю в XIV ст. – першій половині XVII ст.</i>	33
<i>Лекція 3. Соціально-економічний розвиток Слобожанщини в другій половині XVII – середині XVIII ст.</i>	68
Тема 3. Слобідська Україна в другій половині XVIII – першій половині XIX ст.....	83
<i>Лекція 4. Зміни в геополітичному становищі Слобожанщини. Харківський університет і українське відродження.....</i>	83
Розділ 2. Слобідська Україна в другій половині XIX – XXI ст.	107
Тема 4. Слобідська Україна в другій половині XIX – на початку XX ст.	107
<i>Лекція 5. Соціально-політичні й економічні зміни Слобожанщини в другій половині XIX ст.</i>	107
<i>Лекція 6. Національно-політичний рух на Слобожанщині в кінці XIX – на початку XX ст.</i>	143
Тема 5. Слобожанщина в добу Першої світової війни та національно-демократичної революції в Україні.....	167
<i>Лекція 7. Загострення політичної боротьби в Харкові в 1914–1920 рр. .</i>	167
Тема 6. Харківщина 1920–1930-х років.....	179
<i>Лекція 8. Посилення тоталітарного режиму в Україні та на Слобожанщині.....</i>	179
Тема 7. Харківщина в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).....	201
<i>Лекція 9. Харків в роки німецької окупації (1941–1943 рр.).....</i>	201
Тема 8. Від відбудови до перебудови (друга половина XX ст.).....	216
<i>Лекція 10. Відбудова Харкова в повоєнні часи (1945–1955 рр.).....</i>	216
Тема 9. Харківщина в незалежній Україні: пошук нової ідентичності.....	231
<i>Лекція 11. Політична й економічна ситуація на Харківщині в умовах незалежності.....</i>	231

II. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЧАСТИНА КУРСУ

2.1. Загальні відомості щодо курсу з «Історії Слобідської України»	254
• Мета і завдання курсу.....	254
• Тематичний план.....	255
• Організація самостійної роботи.....	256
• Основні вимоги до опрацювання літератури і джерел з історії Слобідської України.....	259
• Робота над текстом після його прочитання	
• Засвоєння змісту понять з історії Слобідської України	
2.2. Семінарські заняття з «Історії Слобідської України»	262
• Основні вимоги до семінарських занять.....	266
• Рекомендації до виступів студентів на семінарському занятті.....	268
2.3. Вимоги до написання самостійних робіт та критерії оцінки знань студентів	272
• Вимоги до написання реферату.....	272
• Правила оформлення списку використаних джерел і літератури.....	273
• Питання I і II розділів.....	274
• Питання до заліку з «Історії Слобідської України».....	280
• Критерії оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Історія Слобідської України».....	282
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	284
СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ	294
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	302